

تأثیر عوامل محیطی مختلف بر درصد تولید تخم مرغ در مرغ مادر گوشتی سویه راس ۳۰۸

ملیحه نکوفرد^۱، هادی قنبرزاده^۲، محمد بهاری^۳، مصطفی یوسف الهی^۳، همایون فرهنگفر^۴

^۱ کارشناس ارشد مرغ مادر جنوب خراسان، ^۲ دانش آموخته کارشناسی ارشد مدیریت و تولید طیور دانشگاه بیرجند، ^۳ استادیار

گروه علوم دامی دانشگاه زابل، ^۴ دانشیار گروه علوم دامی دانشگاه بیرجند

مقدمه

صنعت طیور در سال های اخیر نقش پیشرو در میان صنایع کشاورزی و دامپروری در بیشتر نقاط دنیا بر عهده داشته است. صنعت پرورش طیور گوشتی امروزه نیاز به تولید جوجه هایی با کارایی بسیار بالا، افزایش وزن سریع، ضریب تبدیل مناسب غذایی و ماندگاری بالا دارد تا بیشترین میزان گوشت را تولید نماید. بدین منظور بیشتر تلاش متخصصان اصلاح نژاد به منظور رسیدن به حداکثر سطح تولید در گله های مادر متمرکز می باشد. مزارع مرغ مادر، مزارعی هستند که تخم مرغ جوجه کشی را به منظور تهیه جوجه یکروزه گوشتی و تخم گذار تهیه می نمایند. امروزه بدون در نظر گرفتن شرایط محیطی و بهینه نمودن آنها برای مرغ مادر نمی توان به درستی از پتانسیل ژنتیکی آنها برای تولید استفاده کرد. امروزه سعی می گردد که با اعمال کنترل های محیطی برای پرندگان به هدف های پرورشی بهتری دسترسی یافت (۴). در حال حاضر تمایل به کنترل شرایط محیطی افزایش یافته و این امر باعث شده تا سالن های بسته بیشتر مورد توجه قرار گیرد. علیرغم هزینه بالای طراحی و ساخت این سالن های به لحاظ کنترل بیشتر بلوغ جنسی از نظر اقتصادی مقرون به صرفه است (۳). دوره نگهداری مرغان مادر گوشتی حدود ۶۴ هفته (۴۵۰ روز) می باشد که این دوره به دو دوره پرورش و دوره تولیدی طبقه بندی می شود. دوره پرورش در حدود ۲۳ تا ۲۴ هفته ابتدائی بوده و بعد از آن با شروع تولید تخم مرغ این روند تا انتها ادامه می یابد (۱). هدف کلی در مزارع مرغ مادر، تولید تعداد زیادی جوجه یک روزه گوشتی و تخم گذار با کیفیت عالی است. جهت رسیدن به این هدف، مدیریت اصولی از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است و باید تمام نکات زیر در جریان پرورش مد نظر قرار گیرد (۲): ۱- رعایت اصول کامل بهداشتی، ایزوله بودن مزرعه، یک سن بودن جوجه ها در سالن های یک مزرعه و تخلیه همزمان سالن ها، نظافت و سپس ضدعفونی سالن ها پس از تخلیه، کنترل صحیح ورود و خروج در مزرعه و معدوم نمودن لاشه های تلفات. ۲- نوک چینی صحیح و با دقت ۳- برنامه های نوری کنترل شده ۴- برنامه های غذایی کنترل شده ۵- برنامه واکسیناسیون مناسب ۶- مراقبت صحیح از گله ۷- آب آشامیدنی با کیفیت خوب ۸- کنترل دقیق وزن بدن و یکنواختی گله ۹- تهویه مناسب ۱۰- تغذیه صحیح و فرمول های غذایی مناسب. با توجه به موارد فوق الذکر هدف ما از انجام این تحقیق علمی تأثیر عوامل محیطی بر درصد تولید تخم مرغ توسط مرغ مادر گوشتی سویه راس ۳۰۸ بود.

مواد و روش ها

تحقیق حاضر بر اساس اطلاعات مجتمع مرغ مادر جنوب خراسان، که یکی از شرکت های فعال از سال ۱۳۶۸ در امر تولید جوجه یک روزه گوشتی در شهرستان بیرجند می باشد، انجام شد. این مجتمع شامل سه فارم می باشد. کل تعداد جوجه ریزی در این فارم ها ۲۲۶۰۰۰ بوده که قادر به تامین سالیانه ۳۰ میلیون جوجه یکروزه گوشتی می باشد. فارم ۱ و ۲ به فاصله ۵۰۰ متر از هم و فارم ۳، دو کیلومتر از این دو فارم فاصله دارد. مجموعه ساختمان فارم ها با هم متفاوت بوده است. فارم ۱ دارای ۱۴ سالن و یک اتاق سرت است. در این فارم سالن های ۱، ۲، ۳، ۴، ۱۱ و ۱۲ دارای سامانه عرضی تهویه بوده و بقیه